

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ

Ващенко А., магістр*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Ринкова трансформація економіки України зумовила зміни в системі управління підприємствами різних галузей. Ці зміни передусім торкнулися системи постачання сировини і матеріалів, розрахунків з постачальниками і підрядниками. Незабезпеченість підприємств власними оборотними коштами зумовлено недоліками в управлінні кредиторською заборгованістю.

У ході становлення ринкових відносин і відповідної трансформації грошової сфери економіки посилюється значення та роль розрахунків між постачальниками і підрядниками як важливих самостійних відокремлених об'єктів економічних відносин, а відповідно, й окремого дослідження економічної науки.

Прибутковість діяльності підприємства залежить від швидкості обороту капіталу, що визначається цілим комплексом економіко-організаційних заходів. Його частиною є розрахунки між суб'єктами господарської діяльності. Для дотримання діючих правил розрахунків слід запобігати їх простроченню, сприяти зменшенню кредиторської і дебіторської заборгованостей. Чим швидше здійснюється процес розрахунків, тим ефективніше працює економіка.

Порядок і форми розрахунків з постачальниками визначаються господарськими договорами, внаслідок виконання яких у підприємства виникають поточні зобов'язання - кредиторська заборгованість. Господарський договір є найбільш поширеною і важливою підставою виникнення зобов'язання, основною формою реалізації товарно-грошових відносин у ринковій економіці.

Сучасна економіка побудована так, що підприємець має постійно вести розрахунки з різними юридичними та фізичними особами. У процесі діяльності підприємства повинні купувати матеріальні цінності: сировину, паливо, запасні частини, різні товари тощо, оплачувати за виконання роботи і послуги. Отже, підприємство постійно має розрахунки. Правильна організація їх обліку має важливе

* Науковий керівник — Амбросов В.Я., д.е.н., професор

значення для ефективного використання коштів.

Центральним моментом обліку процесу постачання є облік розрахункових операцій з постачальниками та підрядниками. Постачальники – це юридичні або фізичні особи, які здійснюють постачання товарно-матеріальних цінностей, надають послуги, виконують роботи.

Зазвичай на підприємствах облік розрахунків з конкретним підприємством зосереджують на одному рахунку незалежно від того, ким воно є: постачальником, покупцем або іншим кредитором чи дебітором на б/з «Розрахунки з постачальниками і підрядниками», який має три субрахунки: – 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками та підрядниками»; – 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками та підрядниками»; – 633 «Розрахунки з учасниками ПФГ».

На жаль, на нашу думку, субрахунок 631 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками» не показує заборгованість за кожним договором, не видно яка заборгованість поточна – термін сплати якої ще не настав, а яка вже прострочена, заборгованість змішалась з дебіторською заборгованістю.

Для полегшення ведення бухгалтерського обліку кредиторської заборгованості за конкретними договорами, пропонуємо ввести у План рахунків додатковий позабалансовий рахунок 10 «Кредиторська заборгованість»: – 101 «Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, термін сплати якої ще не настав з вітчизняними постачальниками»; – 102 «Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, термін сплати якої ще не настав з іноземними постачальниками»; – 103 «Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, прострочена з вітчизняними постачальниками»; – 104 «Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, прострочена з іноземними постачальниками».

За допомогою цих субрахунків полегшується робота бухгалтерів, не потрібно аналізувати кожний договір та вибирати кредиторську заборгованість на б/з субрахунку. Цей аналіз заборгованості буде накопичуватись на позабалансових субрахунках – конкретно за кожним договором.

Ці позабалансові рахунки допомагають стежити за кредиторською заборгованістю, контролювати терміни її сплати. Показують всю картину щодо заборгованості за кожним договором, що дає змогу більш правильно планувати розрахунки з постачальниками та підрядниками.

Основними проблемами при аналізі стану розрахунків з кредиторами є визначення критеріїв класифікації кредиторської заборгованості, перевтілення системи взаємних неплатежів у систему взаємних платежів.

З метою оцінювання кредиторської заборгованості, що має сприяти визначенню стану підприємства, рекомендуємо здійснювати контроль за кредиторською заборгованістю за розмірами заборгованості окремих кредиторів, за строками погашення боргів за графіком та фактично.

При розрахунках з постачальниками та підрядниками виникає податковий кредит, бувають випадки, коли постачальники не додають до документів на постачання податкової накладної. Для цього підприємства звіряються за звітний період за допомогою акта звірвання. Але, на жаль, така форма акта звірвання не дає інформації про отримані податкові накладні, тому для перевірки наявності податкових документів на підтвердження розрахунків з податку на додану вартість на підприємствах рекомендуємо удосконалити форму акта звірвання заборгованості шляхом додавання нової графи, особливістю якої є наявність інформації відносно отриманих податкових накладних на підтвердження розрахунків підприємства з податку на додану вартість.

При звірванні з постачальниками нова форма акта звірвання надасть можливість виявити не отримані податкові накладні на товарно-матеріальні цінності, які отримано у звітному місяці, та віднести податок на додану вартість на податковий кредит.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ

***Ващенко А., магістр*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Облік є невід'ємною складовою частиною господарської діяльності. Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку підприємство самостійно обирає форму організації бухгалтерського обліку, визначає облікову політику підприємства, має право виділяти

** Науковий керівник – Амбросов В.Я., д.е.н., професор*